

Methodieken en werkvormen

Scoutingkennis - “Opdrachtenspel doorlopende leerlijn”

Maker: Trainingsteam

Twenteland

Datum van productie: 11 november 2016, aangepast december 2023

Leeftijd: Alle leeftijden

Duur: 70 minuten

Groepsgrootte: (sub)groepen van 4 à 6
personen

Locatie: Binnen/kan ook deels
buiten

Korte inhoud:

Door een spel laat je zien welke onderwerpen er zijn binnen de doorlopende leerlijn. Als er trainers bij de opdrachten zitten, dan kan je er meer verdieping in aanbrengen.

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

Doorlopende leerlijn opdrachten.

Van alle onderdelen van de doorlopende leerlijn is een opdracht.
De groep wordt in subgroepen van 4-5 personen verdeeld.

Op iedere tafel ligt een opdracht, voor de opdracht hebben ze 10-15 minuten de tijd voor (trainer kijkt welke tijd ervoor nodig is)

De deelnemers voeren de opdrachten zelfstandig uit, eventueel kan er een trainer bijzitten om het proces te begeleiden en om eventueel verdieping aan te bieden.

De opdrachten kort op een rij:

- progressiesysteem: (deze zijn los in de methodiekenbank te vinden onder module 1)
 - kwartetspel of
 - memoriespel of
 - dominospel
- leefwereld: kaarten leefgebied met speltakkaartjes
- jeugdparticipatie: kaartjes op de juiste volgorde leggen bij de trap
- progressiematrix: zelf 1 invullen (de bestaande ingevulde progressiematrixen kan je downloaden van de Scouting Nederland website, die zijn niet toegevoegd aan dit document)
- subgroepen: kaartjes bij de juiste speltak neerleggen
- wet en belofte: stripverhaal maken
- afnemende leiderschap: Een liedje of een limerick maken

Opdracht Leefwereld

Je hebt verschillende platen die te maken hebben met de leefwereld van de jeugdleden

Welke passen bij welke speltak?

Opdracht:

- Leg de leefwereld op volgorde, begin met de blokhut en eindig met de wereldbol.
- Leg de speltaktekens eronder waar jij denkt dat hun leefwereld eindigt binnen scouting.
- Welke activiteiten kan jij verzinnen bij de grootste leefwereld passende bij die speltak?

Speltak	Activiteit grootste leefwereld passend bij de speltak
Bever	
Welpen	
Scouts	
Explorers	
Roverscouts	

– Herken jij binnen jullie groep deze doorlopende leerlijn?

– Zou je dit nu anders doen binnen jullie groep? Zo, ja Wat ga je anders doen?

Voor de trainer :

Leefwereld gaat over de steeds groter wordende wereld van kinderen en komt terug in de schaalgrootte van de activiteiten bij Scouting. De wereld van jeugdleden wordt groter naarmate ze ouder worden.

Bij kinderen rond de vijf en zes jaar staat vooral het gezin centraal, terwijl dat voor jongeren van 18 jaar en ouder de hele wereld is. Dat geldt voor hun dagelijkse leven en dat zien we ook terug in het Scoutingprogramma. De schaalgrootte waarop we activiteiten doen, breidt zich steeds verder uit.

Bevers doen vooral activiteiten in hun eigen speltak en hun eigen groep en een enkele keer met een regionale activiteit. (activiteit in de stad met alle scoutinggroepen/ Bever Doe Dag)

Welpen doen al vaker mee aan regionale activiteiten. (Jungle dag)

Scouts doen daarnaast ook mee met landelijke activiteiten. (HIT / landelijke. Jamborette)

Explorers gaan weer een stapje verder en doen ook mee aan internationale activiteiten, veelal wel binnen Europa. (HIT / Jamboree)

En **roverscouts** gaan de hele wereld over. (Roverway/ Jamboree)

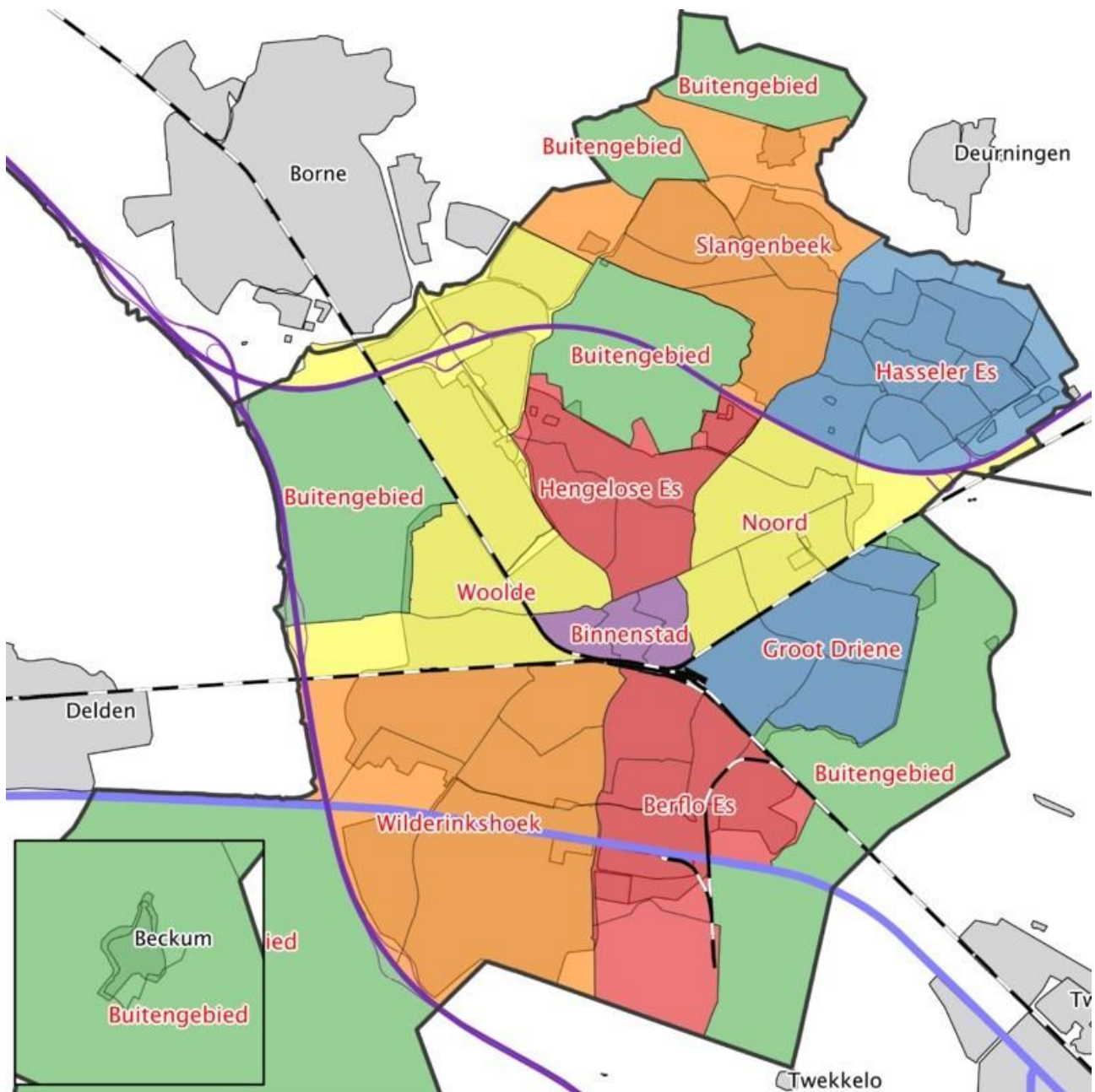
Afbeeldingen, die na uitknippen, op de leefwereld kaarten kunnen worden gelegd.

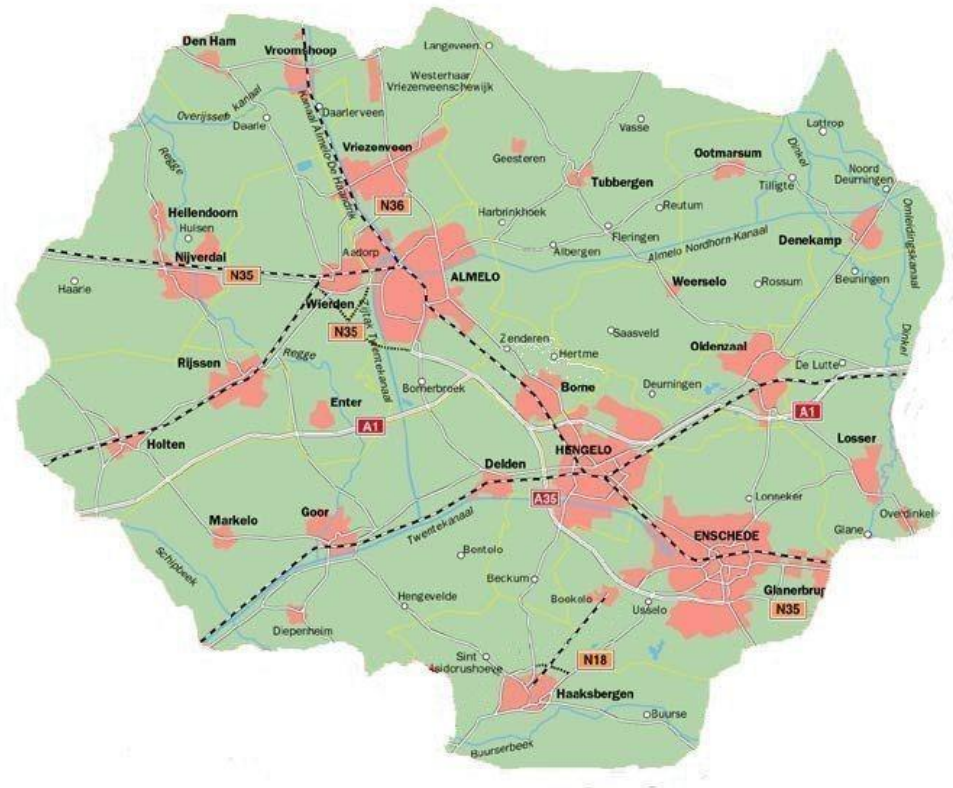

Europa

Buurt

Regio

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

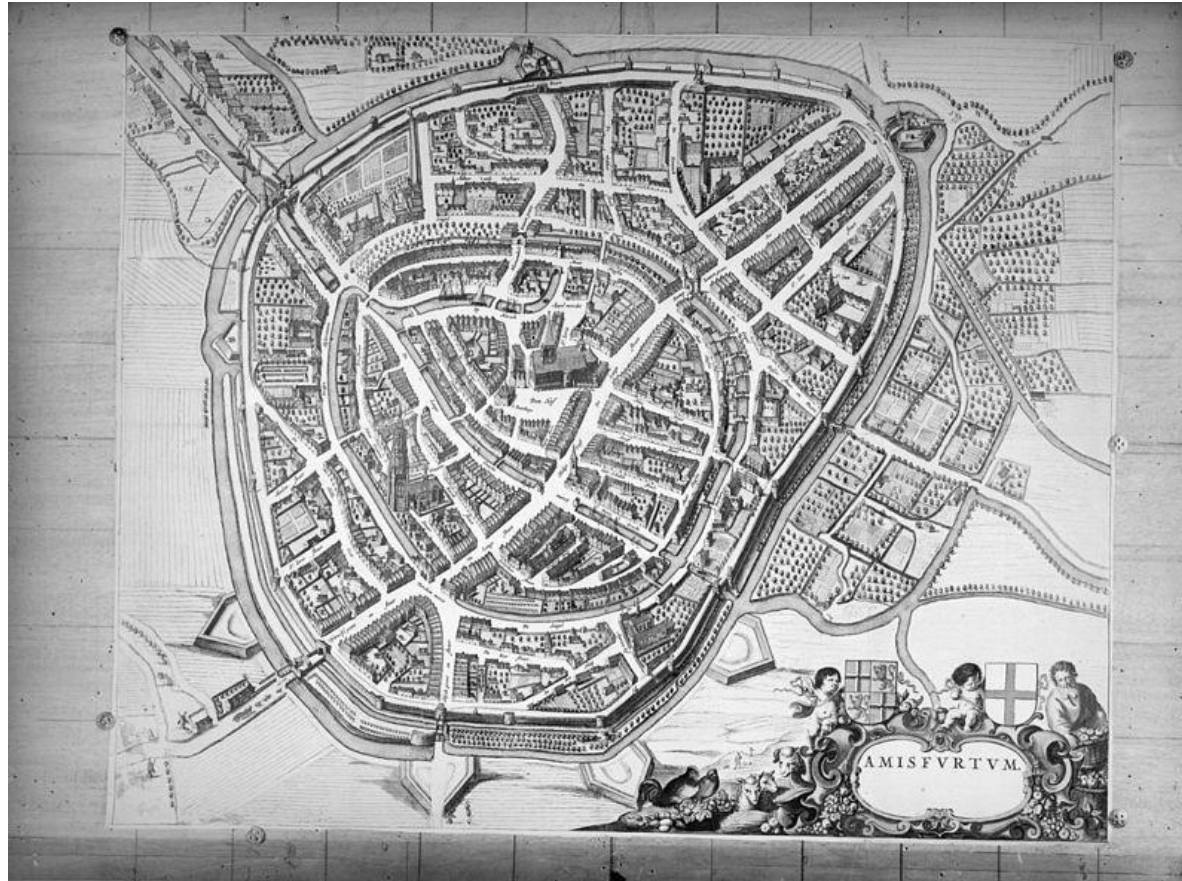
Regio

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

Blokhut

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

Woonplaats

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

Wereld

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

Opdracht:

Je hebt 8 kaartjes, 5 kaartjes horen bij jeugdparticipatie.
Welke gradatie hoort bij welke speltak? Leg de juiste gradatie op de participatieladder bij de juiste speltakken.

Je houdt nu 3 kaartjes over, waarom horen die er niet bij?

Welke gradatie past het beste bij jou? Pas jij dat ook toe in jouw speltak?

Herken je de gradatiegroei bij jullie in de groep? Onderbouw je antwoord.

Voor de trainer:

Jeugdparticipatie is het actief betrekken van kinderen en jongeren bij beslissingen over en de vormgeving van hun eigen speltak. Zo leren ze zelf richting te geven aan hun eigen ontwikkeling. Scouting bouwt dit, naarmate de jeugdleden ouder worden, steeds verder uit, overeenkomstig de participatieladder van socioloog Roger Hart. Dit loopt van informeren bij bevers, via raadplegen bij welpen, adviseren bij scouts en coproduceren bij explorers, tot (mee)beslissen bij de roverscouts.

Achtergrondinformatie

Binnen de spelvisie gaan we voor groeiende zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de jeugdleden binnen én buiten scouting. Dit betekent dat naarmate de speltakken ouder worden, de leiding steeds meer stapjes terug doet en dat binnen de speltakken de jeugdleden meer verantwoordelijkheid krijgen naarmate zij zelf ouder worden (naar gids, ploegleider, speltakbestuur, etc.) Naast dat jeugdleden zo steeds opnieuw worden uitgedaagd, ontwikkelen ze zo vaardigheden die ze ook buiten Scouting in kunnen zetten. Pedagoog/socioloog Hart heeft een aantal gradaties van jeugdparticipatie onderscheiden en deze ter illustratie op een ladder gezet :

- informeren (bevers)
- raadplegen (welpen)
- adviseren (scouts)
- coproduceren (explorers)
- (mee)beslissen (roverscouts)

De onderste drie treden van de ladder worden ook wel “non-participatie” genoemd. Die proberen we bij Scouting te voorkomen omdat het geen echte vormen van jeugdparticipatie zijn. (Dit zijn afkopen/ Manipuleren en Decoreren)

Kaartjes maken:

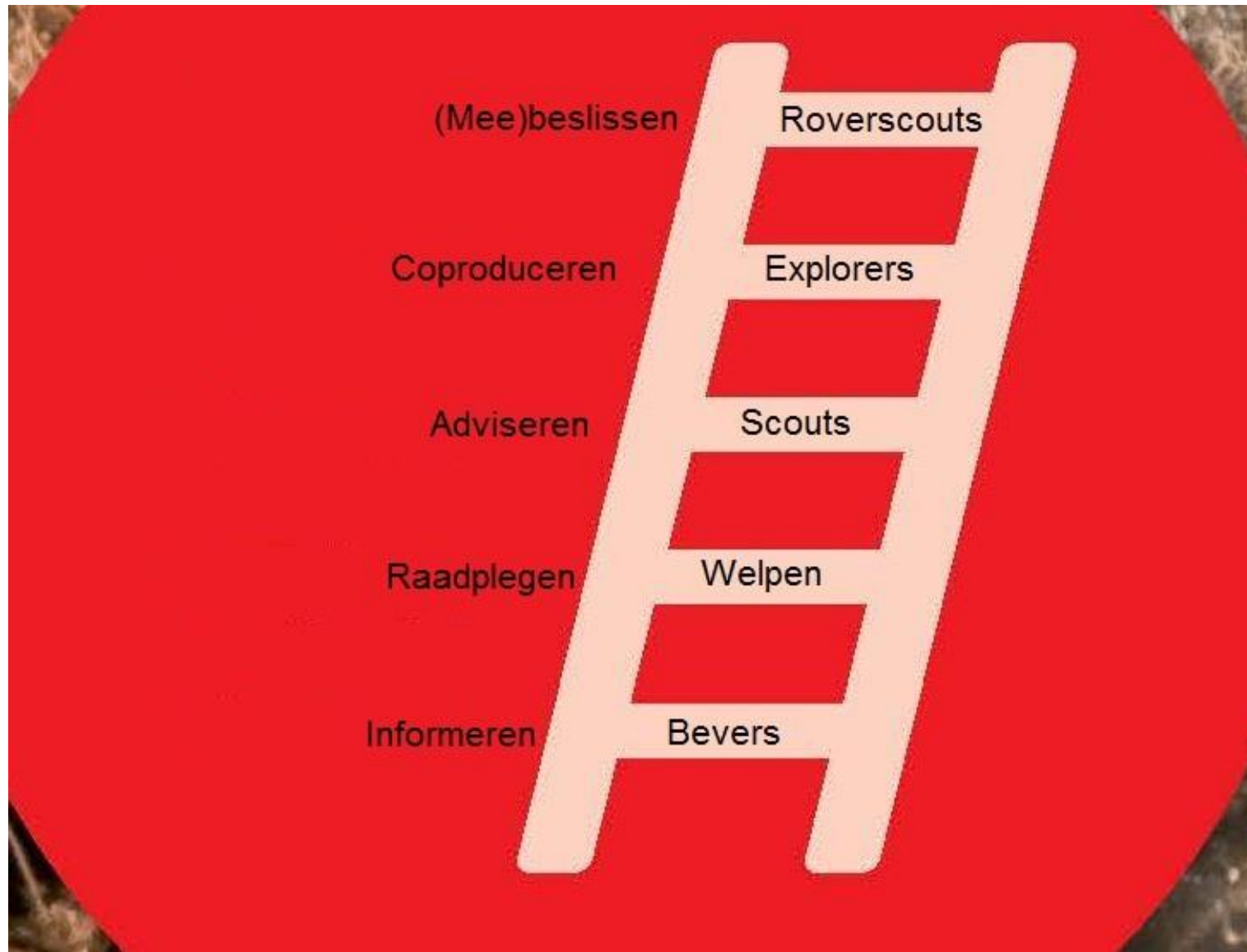
De kaartjes zo maken dat je aan de ene kant de gradatie krijgt en aan de andere kant de uitleg. Niet iedereen heeft de beschrijving nodig.

De vraag “Welke gradatie past het beste bij jou? Pas jij dat ook toe in jouw speltak?” Als de voorkeur van gradatie niet past bij de speltak kan je vragen of ze wel leiding zijn bij de goede speltak? Bijv. Als de voorkeur van de leiding informeren is en dat voeren ze ook uit bij de scouts dan kan je je afvragen wat dit doet binnen de groep.

Informereren	De beslissing wordt door volwassenen uitgevoerd en de jeugd wordt ad hoc betrokken door ze te informeren.
Raadplegen	De activiteit wordt door volwassenen uitgevoerd en de jeugd wordt geraadpleegd. De jeugd heeft inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.
Adviseren	Het project of de activiteit wordt gecoördineerd door volwassenen, maar de jeugd wordt bij onderdelen betrokken en om advies gevraagd.
Coproduceren	De jeugd neemt het initiatief voor een activiteit en neemt besluiten over de uitvoering. Volwassenen hebben een begeleidende rol.
(Mee)beslissen	De jeugd neemt het initiatief en voert het project uit. Volwassenen kunnen eventueel bij de besluitvorming betrokken worden.
Afkopen	Kinderen of jongeren lijken een stem te krijgen, maar zij hebben totaal geen invloed.
Manipuleren	Kinderen of jongeren worden ingezet bij activiteiten, maar weten niet wat de doelen of activiteiten inhouden.
Decoreren	Kinderen of jongeren worden ingezet om een actie van volwassenen op te luisteren.

Scoutingkennis - "Opdrachtenspel doorlopende leerlijn"

De progressiematrix is een overzicht van de invulling per speltak van de verschillende activiteiten die vallen onder de acht activiteitengebieden. De progressiematrix kan gebruikt worden voor de invulling van het wekelijkse Scoutingprogramma van iedere speltak. Binnen de groep is het een hulpmiddel dat er voor zorgt dat de speltakken goed op elkaar aansluiten en dat het programma voor de leden uitdagend blijft. De progressiematrix is een richtlijn waar je, als de situatie in je speltak of groep daar om vraagt, van af kunt wijken. Je kunt de progressiematrix in verschillende formaten downloaden.

Opdracht:

Je hebt een voorbeeld van de progressiematrix van snijden/ hakken/ zagen.

Jullie gaan nu zelf een progressiematrix maken, je mag kiezen tussen de volgende 3 onderwerpen:

- Kaart en kompas
- Koken en Voeding
- EHBO

(Misschien heeft de trainer nog wel meer onderwerpen waaruit je kan kiezen)

Nadat je klaar bent krijg je de matrix van Scouting Nederland en mag je die met je eigen vergelijken. Waar zitten de verschillen en wat komt overeen?

Progressiematrix

Bever	Welpen	Scouts	Explorers	Roverscouts

Subgroepen

Opdracht:

Leg de papieren van de speltakken naast elkaar, beginnende met Bevers – Roverscouts.

1 De juiste tekstballonnen

Er ligt voor iedere speltak een tekstkaartje welke bij één speltak hoort. Leg de tekstkaartjes bij de juiste speltak.

2 Laat de trainer de kaartjes controleren, herstel vervolgens eventueel.

3 Discussie over de ballonnen

Onderwerpen die ter discussie kunnen komen zijn:

- Wat zijn de taken welke je een gids geeft bij de welpen?
- Wat verwacht je van een voorzitter van een explorerafdeling?
- Waarom werken we bij bevers niet al met subgroepen?

Informatie voor de trainer:

Subgroepen worden ingezet als een manier van samenwerken binnen de speltak, gebaseerd op het feit dat kinderen en jongeren in kleine (vrienden)groepen van elkaar leren. Het draagt bij aan de groeiende zelfstandigheid van jeugdleden en doet een beroep op hun medewerking, betrokkenheid en verantwoordelijkheid en biedt ze de kans ervaring op te doen met leiderschap. De invulling verschilt per speltak.

Bevers

Bevers hebben nog geen vaste subgroepen, zij leren nog samen te werken. Het spelen in teamverband is voor deze leeftijdsgroep nog lastig, want deze kinderen spelen meer naar elkaar dan met elkaar. Hun sociale ontwikkeling stelt hen nog niet in staat om als een (sub)groep te functioneren. Vaardigheden die betrekking hebben op het in de ander verplaatsen en met meerdere kinderen tegelijk omgaan, zijn nog niet ontwikkeld. Voor deze leeftijdsgroep is de gehele speltak de eenheid waarin gespeeld wordt, zonder gebruik te maken van (vaste) subgroepen.

Welpen

De gehele speltak (maximaal 24 kinderen) is de eenheid waarin de kinderen het Scoutingspel spelen. Om praktische/organisatorische redenen wordt de groep ook wel in subgroepen opgedeeld. De subgroepen hebben een beperkt aantal taken en zijn vooral pragmatisch van aard (bijvoorbeeld de corvedienst). Ze maken gebruik van vaste subgroepen met vijf tot zeven jeugdleden, nesten genoemd. Hierbij nemen de, meestal wat oudere, jeugdleden de rol van gids en helper op zich.

Scouts

Het ploegensysteem is de manier waarop kinderen in deze leeftijd georganiseerd zijn, vanuit een inhoudelijk aspect. Het gaat hierbij om een vriendengroep waarbinnen het Scoutingspel gespeeld wordt. Een ploeg bestaat uit ongeveer 5 tot 7 jeugdleden. Hierbij nemen de, meestal wat oudere, jeugdleden de rol van (assistent) ploegleider op zich. Voor het overdragen van kennis en leiderschap zijn verticale ploegen het meest voorkomend.

Explorers

De gehele afdeling is de eenheid bij deze leeftijdsgroep. Een afdeling bestaat uit 6 – 16 jeugdleden, een aantal dat voor deze leeftijdsgroep te overzien is. Ze hebben geen vast subgroepen meer, maar werkt de gehele afdeling of stam als één team samen. Ze kiezen zelf een voorzitter, penningmeester en secretaris. Daarnaast wordt op een projectmatige manier in subgroepen samengewerkt, bijvoorbeeld voor het organiseren van het zomerkamp.

Roverscouts

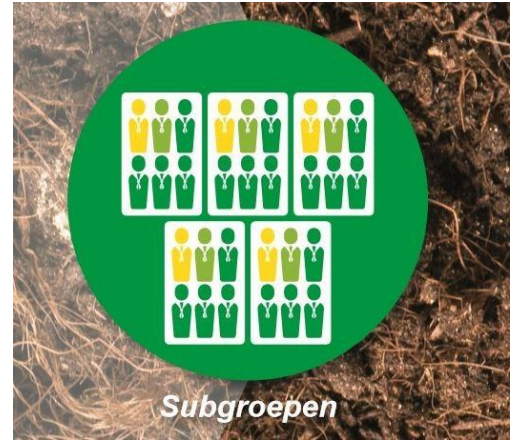
Ook deze leeftijdsgroep heeft de gehele speltak als eenheid. Op projectmatige manier wordt er samengewerkt in subgroepen, zoals bij het organiseren van de expeditie of een regionale activiteit.

Uitleg voor de trainer:

De deelnemers leggen de papieren van de speltakken naast elkaar, beginnende met Bevers tot Roverscouts.

1 De juiste tekstballonnen

Er ligt voor iedere speltak een tekstballon welke bij één speltak hoort. Het is de bedoeling dat de deelnemers de tekstballonnen bij de juiste leden leggen.

2 Controle over de plaats van de ballonnen

Liggen de juiste ballonnen bij de juiste speltak? Welke goed liggen, blijven liggen. Welke fout zijn worden weggehaald om te kijken of de deelnemers de fouten weten te herstellen.

3 Discussie over de ballonnen

Vragen welke gesteld kunnen worden zijn:

- Wat zijn de taken welke je een gids geeft bij de welpen?
- Wat verwacht je van een voorzitter van een explorerafdeling?
- Waarom werken we bij bevers niet al met subgroepen?

4 Het resultaat van de discussie is dat de deelnemers bewust worden van het gebruik van het werken met subgroepen, op welk niveau en in welke mate.

Het spelen in teamverband is voor deze leeftijdsgroep nog lastig, want deze kinderen spelen meer naast elkaar dan met elkaar.	Vaardigheden die betrekking hebben op het in de ander verplaatsen en met meerdere kinderen tegelijk omgaan, zijn nog niet ontwikkeld. Ze zijn nog niet in staat om als een (sub)groep te functioneren
Om praktische / organisatorische redenen wordt de groep ook wel in subgroepen opgedeeld.	De subgroepen hebben een beperkt aantal taken en zijn vooral pragmatisch van aard (bijvoorbeeld de corveedienst).
Het ploegensysteem is de manier waarop kinderen in deze leeftijd georganiseerd zijn, vanuit een inhoudelijk aspect.	Het gaat hierbij om een vriendengroep waarbinnen het Scoutingspel gespeeld wordt. Een subgroep bestaat uit ongeveer 5 tot 7 jeugdleden.
De gehele afdeling is de eenheid bij deze leeftijdsgroep. Een speltak bestaat uit 6 – 16 leden, een aantal dat voor deze leeftijdsgroep te overzien is.	Daarnaast wordt op een projectmatige manier in subgroepen samengewerkt, bijvoorbeeld voor het organiseren van het zomerkamp.
Op projectmatige manier wordt er samengewerkt in subgroepen.	Deze leeftijdsgroep heeft de gehele speltak als eenheid.
Voor het overdragen van kennis en leiderschap zijn verticale ploegen het meest voorkomend.	Ze kiezen zelf een voorzitter, penningmeester en secretaris.

Antwoordblad

Bever	
Het spelen in teamverband is voor deze leeftijdsgroep nog lastig, want deze kinderen spelen meer naast elkaar dan met elkaar.	Vaardigheden die betrekking hebben op het in de ander verplaatsen en met meerdere kinderen tegelijk omgaan, zijn nog niet ontwikkeld. Ze zijn nog niet in staat om als een (sub)groep te functioneren
Welpen	
Om praktische / organisatorische redenen wordt de groep ook wel in subgroepen opgedeeld.	De subgroepen hebben een beperkt aantal taken en zijn vooral pragmatisch van aard (bijvoorbeeld de corveedienst).
Scouts	
Het ploegensysteem is de manier waarop kinderen in deze leeftijd georganiseerd zijn, vanuit een inhoudelijk aspect.	Het gaat hierbij om een vriendengroep waarbinnen het Scoutingspel gespeeld wordt. Een subgroep bestaat uit ongeveer 5 tot 7 jeugdleden.
Voor het overdragen van kennis en leiderschap zijn verticale ploegen het meest voorkomend.	
Explorers	
De gehele afdeling is de eenheid bij deze leeftijdsgroep. Een speltak bestaat uit 6 – 16 leden, een aantal dat voor deze leeftijdsgroep te overzien is.	Daarnaast wordt op een projectmatige manier in subgroepen samengewerkt, bijvoorbeeld voor het organiseren van het zomerkamp.
Ze kiezen zelf een voorzitter, penningmeester en secretaris.	
Roverscouts	
Deze leeftijdsgroep heeft de gehele speltak als eenheid.	Op projectmatige manier wordt er samengewerkt in subgroepen.
Ze kiezen zelf een voorzitter, penningmeester en secretaris.	

Wet & Belofte

In de wet & belofte staat de basis van de manier waarop we met elkaar omgaan binnen Scouting verwoord. Het zijn de spelregels van Scouting waaraan we ons committeren. De inhoud ervan is aangepast aan de verschillende leeftijdsgroepen, waarbij aangesloten wordt bij de cognitieve en morele ontwikkeling van kinderen en jongeren. Zo is iets beloven voor bevers nog een vrij abstract begrip, terwijl roverscouts de betekenis van de wet & belofte ook kunnen doortrekken naar hun dagelijks leven en daar hun eigen keuzes in kunnen maken.

Alle Beloftes op een rij:

Voor bevers:

Ik beloof ⁽¹⁾ mijn best te doen een goede bever te zijn.
Samen te spelen en samen te delen.

(Toelichting gebruik belofte bij bevers. Bevers kunnen de tekst netjes opzeggen en uit hun hoofd leren, maar het heeft voor de meeste bevers nog geen inhoudelijke betekenis. Je moet er niet vanuit gaan dat bevers hetzelfde begrip van een belofte hebben als oudere kinderen. Beloven is voor kinderen van deze leeftijd namelijk nog een vrij abstract begrip.)

Voor welpen:

Ik beloof ⁽¹⁾ mijn best te doen een goede welp te zijn.
Iedereen te helpen waar ik kan en me te houden aan de welpenwet.
Jullie kunnen op mij rekenen.

Voor scouts:

Ik beloof ⁽¹⁾ mijn best te doen een goede scout te zijn.
Iedereen te helpen waar ik kan en me te houden aan de Scoutingwet.
Ik wil samen met anderen het goede zoeken en bevorderen.
Jullie kunnen op mij rekenen.

Voor explorers:

Ik beloof ⁽¹⁾ mijn best te doen een goede explorer te zijn.
Iedereen te helpen waar ik kan en me te houden aan de Scoutingwet.
Ik wil samen met anderen het goede zoeken en bevorderen.
Ik wil de kansen die ik krijg benutten, door zo goed mogelijk om te gaan met de middelen die mij ter beschikking staan.
Jullie kunnen op mij rekenen.

Voor roverscouts:

Ik beloof ⁽¹⁾ mijn best te doen een goede roverscout te zijn.
Iedereen te helpen waar ik kan en me te houden aan de Scoutingwet.
Ik wil samen met anderen het goede zoeken en bevorderen.
Ik wil de kansen die ik krijg benutten, door zo goed mogelijk om te gaan met de middelen die mij ter beschikking staan.
Ik wil ontdekken op welke manier ik een bijdrage kan leveren aan de samenleving, zowel binnen als buiten Scouting.
Jullie kunnen op mij rekenen.

1 Facultatief is hier de toevoeging ‘met de hulp van God’, waarmee God staat voor de verschillende benamingen die hier vanuit verschillende geloofsrichtingen voor worden gebruikt.

Alle Wetten op een rij:

Beverwet:

Ik ben een bever. Wat bevers doen, doen we samen.

Welpenwet:

Een welp speelt samen met anderen in de jungle.

Een welp is eerlijk, vriendelijk en zet door.

Een welp zorgt goed voor de natuur.

Scoutingwet (voor iedereen vanaf 11 jaar)

Een scout trekt er samen met anderen op uit om de wereld te ontdekken en deze meer leefbaar te maken.

Een scout is eerlijk, vriendelijk en zet door.

Een scout is trouw, waardebewust en zorgt goed voor de natuur.

Een scout is behulpzaam en respecteert zichzelf en anderen.

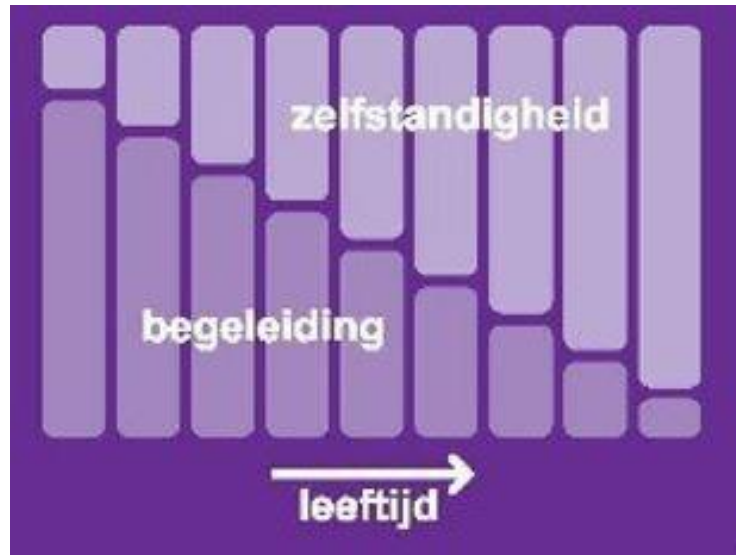
Toelichting op de term waardebewust. In eerdere versies van de wet werd gesproken over sober en spaarzaam. Deze termen dekten echter de lading niet meer en daarom is er voor de term waardebewust gekozen. Waardebewust doelt erop dat we aan leden willen meegeven dat er veel waarde in dingen en situaties zit, waarvan we graag willen dat die wordt opgemerkt of bewust wordt beleefd, opdat zorgvuldig omgaan met dingen, omgeving of situaties ontstaat. Met waardebewust wordt dan ook bedoeld dat scouts zich bewust zijn van de waarde die dingen hebben, zodat ze bewuste en duurzame afwegingen kunnen maken.

Opdracht:

Maak een stripverhaal van de wet en belofte hoe

hij wordt gebruikt in jouw groep/speltak.

Afnemende begeleiding & toenemende zelfstandigheid is de combinatie tussen het afnemen van de mate van (bege)leiding van de leidinggevenden en het toenemen van de zelfstandigheid van de jeugdleden. Naarmate de jeugdleden ouder worden, verandert de rol die je als leidinggevende hebt. Van de leidinggevende die alles rondom de programmering en de organisatie van de speltak regelt bij de bevers, tot degene die van een afstandje bekijkt hoe de jeugdleden het allemaal zelf doen bij de roverscouts. Maar ook binnen een speltak heb je te maken met jonge en oudere kinderen, waar je de mate van (bege)leiding op aanpast

Opdracht:

Maak een liedje of een limerick over de afnemende begeleiding & toenemende zelfstandigheid.

Liedje: minimaal 4 zinnen

Limerick: De regels 1, 2 en 5 rijmen met elkaar en er is een ander rijm tussen de kortere regels 3 en 4 (rijmschema: a a b b a).